

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารชั้นเนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมติฐานในการวิจัย

1. สภาพและปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพและปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีสถานภาพและขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จากสถานศึกษา 319 โรงเรียน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 251 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 68 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร 413 คน ครูผู้สอน 3,478 คน รวมทั้งสิ้น 3,891 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสถานศึกษาที่ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เสรจซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 124 คน และครูผู้สอน 226 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น แล้วทำการเทียบสัดส่วน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการระบบสารสนเทศใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของ ลิกิเวิร์ท

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละรายการ แล้วนำมาประเมินปัญหาการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เปรียบความหมาย ค่าเฉลี่ย / ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยใช้ t-test (Independent)
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 วิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test (Independent)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร โดยรวมมีสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ครู มีสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า

สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีสภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ปัญหาการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้

จำแนกตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ครู โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดหน่วย

หรือคลังข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า

สถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล

สถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า

3.1 สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศมากกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดเก็บข้อมูล และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

3.2 สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีปัญหาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดเก็บข้อมูล และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

3.4 ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขนาดเล็กมีปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ทั้งโดยรวมและรายด้านมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีผู้เสนอแนะทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบควรมีบุคลากรรับผิดชอบโดยเฉพาะ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอ กำหนดระยะเวลาที่จัดเก็บให้เหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจน และจัดสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล

4.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูลมีผู้เสนอแนะทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรมีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลโดยเฉพาะ ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูล ข้อมูลที่ได้ควรเป็นปัจจุบัน ควรให้มีเวลาในการตรวจสอบข้อมูล ควรมีคอมพิวเตอร์ในการตรวจสอบข้อมูล ควรมีการจัดระบบข้อมูลก่อนการตรวจสอบ ควรกำหนดวิธีการตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อมูล

4.3 ด้านการประมวลผลข้อมูล มีผู้เสนอแนะทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรมีการจัดอบรมสัมมนาบุคลากรที่รับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูล จัดหาเครื่องมือและงบประมาณให้เพียงพอ ควรใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล ควรกำหนดเวลาในการประมวลผลข้อมูลอย่างเพียงพอ ควรให้มีเวลาในการประมวลผลข้อมูล ควรมีการประมวลผลข้อมูลให้สอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ผู้มีความรู้ ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการประมวลผลข้อมูล

4.4 ด้านการจัดเก็บข้อมูล มีผู้เสนอแนะทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในการเก็บรักษาข้อมูล จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ

มีครูผู้สอนในการจัดเก็บอย่างเพียงพอ ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบ ควรนำระบบค้นหา Filling มาใช้ในสถานศึกษา ควรจัดให้มีห้องหรือมุมเก็บศูนย์สารสนเทศในสถานศึกษา ในรอบปีควรจัดทำแผนภูมิสารสนเทศที่สำคัญให้สาธารณชนรับทราบ

4.5 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลมีผู้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบ ควรมีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ควรมีงบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ควรมีเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครบถ้วนตามขั้นตอน ควรจัดหาเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการวิเคราะห์ข้อมูล และ การวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้สถิติที่เข้าใจง่าย

4.6 ด้านการนำข้อมูล มีผู้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงลำดับจากจำนวนผู้ให้ข้อเสนอแนะจากมากไปหาน้อยดังนี้ ควรนำข้อมูลไปใช้อย่างจริงจัง จัดหางบประมาณให้เพียงพอ ควรมีการจัดอบรมบุคลากรผู้รับผิดชอบ ควรนำข้อมูลและสารสนเทศไปปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างจริงจัง ควรมีการรายงานข้อมูลและสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมมาได้ไปใช้ในการวางแผนอย่างจริงจัง

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าปัญหาการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งกัลดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งกัลดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับงานตามกระบวนการบริหารและการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจะครอบคลุมองค์ประกอบของระบบสารสนเทศแต่ละด้าน ทั้งหลักการ แนวปฏิบัติ หากสถานศึกษาดำเนินงานตามหลักและแนวปฏิบัติครบทุกด้าน สถานศึกษาจะวิมละใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารและปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาพรรณ จันโอพาน (2547 : บทกัลดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงานด้านกรนำข้อมูลไปใช้ มีการดำเนินงานมากทุกด้าน สอดคล้องกับ กวาท ฤๅชา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า บุคลากรโดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดของโรงเรียนเห็นว่าสภาพใจงู้กับการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน โดยรวม และรายชั้นตอนมีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมเกียรติ อธิรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวมและข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง มีการปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีบางประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงพอ และบางประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพียงพอ พบว่า ผู้บริหารและครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษายังขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เครื่องมือในการประมวลข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับกับธีระศักดิ์ นุสกิจวัน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองนทท จังหวัดยโสธร ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูโดยส่วนรวม ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ การปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมและเป็นรายชั้นตอน 6 ชั้น อยู่ในระดับปานกลาง

สภาพการจัดระบบข้อมูลตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่า ด้านกรนำข้อมูลไปใช้ คือ การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารไม่ได้นำสารสนเทศที่จัดทำขึ้นไปใช้ประกอบการวางแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การวินิจฉัยปัญหาและการตัดสินใจสั่งการ การควบคุม การควบคุม การดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ การจัดและกรารับปรุง โครงสร้างการบริหารของโรงเรียน เท่าที่ควร จึงทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 1) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารเพื่อให้งานขององค์กรในปัจจุบัน

ประสบผลสำเร็จนอกจากจะมีปัจจัย 4 ประการ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เรียกว่า 4 M's แล้วยังต้องเพิ่มอีก 2 ประการ คือ ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีใหม่ สอดคล้องกับสมชาติ พิศณุ (2542 : 93) ที่ศึกษาพบว่า ปัญหาการจัดการระบบข้อมูลและสารสนเทศ ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการนำข้อมูลไปใช้ คือ ขาดงบประมาณในการเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ และขาดการเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศไปยังหน่วยงานอื่น

2. สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีระดับปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูลด้าน การจัดการกระทำข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูลด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและ ด้านการนำข้อมูลไปใช้ โดยเฉพาะ โรงเรียนที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก มีการแบ่งงานฝ่ายต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจน อาจจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านสารสนเทศเพียงคนเดียว ดำเนินการทุก ขั้นตอนด้วยตนเอง ซึ่งต้องใช้ความสามารถสูง การทำงานลักษณะนี้ยังเป็นศูนย์สารสนเทศที่ไม่ สมบูรณ์และยังมีปัญหาในการจัดการระบบสารสนเทศ คือ ขาดงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ สถานที่ เหมาะสมขาดแคลนบุคลากรที่ทำหน้าที่สารสนเทศ บุคลากรมีภาระหน้าที่งานมาก อีกทั้ง บุคลากรไม่มีความรู้ ความสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการ ระบบประมวลด้านการพัฒนา บุคลากรยังมีน้อย จึงขาดความรู้และทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบและจัดสร้าง กังวลข้อมูลให้มีข้อมูลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ข้อมูลที่มีแต่ไม่มีคุณสมบัติของข้อมูลที่คั้นั้น จะทำให้เกิดความลำบากใจแก่ผู้ใช้ข้อมูล ในอันที่ จะนำข้อมูลเหล่านี้มาจัดทำแผนการศึกษาหรืองานอื่น ๆ ที่ต้องตัดสินใจด้วยข้อมูล รวมถึง โรงเรียนยังขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย การจัดการกระทำข้อมูลหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการสรุปรวมข้อมูลการวิเคราะห์ ยังใช้การประมวลผลด้วยมือและหรือใช้เครื่องมือ อิเล็กทรอนิกส์ธรรมดา คือ เครื่องคิดเลขมาช่วยจัดการทำ ดังนั้นความผิดพลาดอันเกิดจากการ คิดคำนวณด้วยมือ ย่อมมีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย และใช้เวลายาวนาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของฉลาด ทุ่นศิริ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการระบบ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผล การศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัญหาการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอ เมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สอดคล้องกับประภาพรพรณ จันโอทาน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศใน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินงานการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธีรศักดิ์ บุสิกวัน (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัย พบว่า การจัดการข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษานั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เช่นกัน สอดคล้องกับสมชัย น้อยบรรเทา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการจัดการสารสนเทศโดยรวมและเก็บรายด้าน 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับวสันต์ชัย ตากแก้ว (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและผู้ใช้ปฏิบัติงานในสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน หรืออาจเป็นเพราะว่าบุคลากรในโรงเรียนและครูผู้สอนยังไม่มีความเข้าใจชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนประมวลผล และสอดคล้องกับ พัชรินทร์ สุทธิกรกานนท์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศของงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาที่พบในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์

2.1 สภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม ผู้บริหารมีสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศมากกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารงานทุกงานตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียนนั้น ผู้บริหารเป็นผู้มีหน้าที่และบทบาทในการจะกำกับ ติดตาม ดูแลการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ย่อมมีข้อจำกัดหลายประการที่ไม่อาจทำให้ผู้บริหารสถานที่จะลงมือปฏิบัติเองได้โดยตรง เนื่องจากขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะแต่มีความคาดหวังที่จะให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้มองเห็นว่าขณะนี้ยังมีปัญหามากกว่าความคิด

เห็นของครูผู้สอน ทุกด้าน ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งโดยรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีบุคลากรครู นักรียน และงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง แต่ในการดำเนินงานตามโครงสร้างการบริหารงานทุกงานให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องดำเนินงานให้ครบตามขอบข่ายทุกขั้นตอน การขาดงบประมาณสนับสนุน ซึ่งย่อมนำให้เกิดการปฏิบัติงานน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้ง ๆ ที่ต้องดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลดา ทุ่นศิริ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาค้นพบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ทั้งโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกัน โดยบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาชั้น

พื้นฐานของผู้บริหารและครูผู้สอนมีปัญหาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากความไม่แตกต่างกันในด้านสัดส่วนของบุคลากร งบประมาณและปริมาณงานที่รับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละส่วนให้ชัดเจน ติดตามประเมินผลการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของหน่วยงาน ในทุกระดับ เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในหน่วยงานทุกระดับ และปรับปรุงวิธีการจัดกระทำข้อมูลในหน่วยงานทุกระดับ โดยจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยให้แก่หน่วยงานทุกระดับ เช่น จัดหาเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ไว้ทุกหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับรังสิริ จันใจนาช (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนาหวาง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ระดับปัญหาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับศิริพงษ์ ทรัพย์ประวีติ (2542 : 70 – 71) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า ปัญหา

การจัดระบบสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทับด้วยแปรที่ใช้ในการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดระบบสารสนเทศโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบไม่ต่างกัน

2.3 ปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็กรวมปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ ทั้งโดยรวมและรายด้านมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีบุคลากรครู นักเรียน และงบบุคลากรน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ในการดำเนินงานตามโครงสร้างการบริหารงานทุกงานให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องดำเนินงานให้ครบตามขอบข่ายทุกขั้นตอน การขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดจำนวนบุคลากร ซึ่งย่อมก่อให้เกิดปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้ง ๆ ที่ต้องดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาติ พิษณุ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า ระดับปัญหาของการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีปัญหาในการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดเก็บข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีสภาพการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล รองลงมาคือด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ ตามลำดับ ดังนั้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาเร่งรัดปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอ

1.1.2 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ควรดำเนินการจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เป็นประเภทหรือข่ายเดียวกัน และจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้เพียงพอ

1.1.3 ด้านการตรวจสอบข้อมูล ควรดำเนินการเก็บข้อมูลครบถ้วนเพียงพอต่อการนำไปใช้ และควรมีการพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มความรู้อะเอียดและทักษะในการตรวจสอบข้อมูล

1.1.4 ด้านการประมวลผลข้อมูล ควรจัดสรรงบประมาณที่ใช้จ่ายในการประมวลผลข้อมูลให้เพียงพอ และควรประมวลผลข้อมูลสอดคล้องกับต้นสังกัด

1.1.5 ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ควรจัดสถานที่จัดเก็บหน่วยข้อมูลให้มีความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการสูญหาย และจัดเก็บรักษาไว้ให้เป็นระบบสามารถเรียกใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว

1.1.6 ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ควรกำหนดเป็นนโยบายหลักของหน่วยงานในการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการบริหารสถานศึกษา และควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและสารสนเทศ ให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง

1.2 ผลการศึกษาปัญหาการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษายังมีปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านปัญหาเหล่านี้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งพิจารณาเร่งปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.2.1 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรกำหนดแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน และมีการวางแผนก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.2 ด้านการตรวจสอบข้อมูล ควรตรวจสอบข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

1.2.3 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ควรจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้เพียงพอ และควรดำเนินการจัดหมวดหมู่ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เป็นระบบเครื่องช่วยเดียวกัน

1.2.4 ด้านการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล และการจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลและสารสนเทศ ให้เป็นระบบ สามารถเรียกใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว

1.2.5 ด้านการประมวลผลข้อมูล ควรจัดอบรมบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถในการประมวลผลข้อมูล และจัดสรรงบประมาณที่ใช้จ่ายในการประมวลผลข้อมูลให้เพียงพอ

1.2.6 ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ควรดำเนินการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ผิดคลาดเคลื่อนกับความจำเป็นหรือความต้องการ เพื่ออำนวยความสะดวกและได้ประโยชน์ต่อการนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาคำจำกัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.2 ควรศึกษาการพัฒนากระบวนข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.3 ควรศึกษาบทบาทของผู้รับผิดชอบงานการจัดระบบสารสนเทศที่มีต่อการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรต่อไป